

ΒΟΥΛΠΙΟΥΣ: «Βάρδα μπρός», θέατρο 'Αργυροπούλου.

Γενικά ὅ,τι διαβάζουμε γιὰ τὸ Χιτλερισμό, γραμμένο ἀπὸ ἀμερόληπτους καὶ ὄχι ἀπὸ τὸ Γερμανικὸ ὑπουργεῖο τῆς Προπαγάνδας, μᾶς παρουσιάζει πὼς ἡ τωρινὴ κατάσταση τὸ ἔχει ποθῆσει νὰ σώσει τὴ Γερμανία μὲς ἀπὸ τὰ χαλάσματά της χωρὶς νὰ γκρεμίσει τίποτα παρὰ μὲ τὸ νὰ μεταχειρίζεται μ' ἐνθουσιασμό τις ριγμένες τις πέτρες, πιστεύοντας—δικαιῶμά του!—πὼς αὐτὸ θὰ φέρει τὴν τελειωτικὴ σωτηρία μὲ τις λύσεις της, πού τις φαντάζεται μοναδικές κι' αἰώνιες.

Αὐτὸ ἀκριβῶς φανερώνει τὸ ἀξιοθαύμαστο «Βάρδα—μπρός». Ὁ ἥρωας τοῦ ἔργου, ἡ κόρη τοῦ διευθυντῆ τῆς Μέτρο—μπάγκ καὶ ἡ δακτυλογράφος, οἱ νέοι, συμβολίζουν τὴν καινούργια τὴ Γερμανία, ἐνῶ ἕνας γκρινιάρης ὑπάλληλος καὶ οἱ μεγαλουσιάνοι φανερώνουν τὰ παλιά.

Ἡ νεότης δημιουργεῖ ἐκ τοῦ μηδενὸς μέσα στὸ «Βάρδα μπρός», ἂν καὶ μὲ κόψια καὶ μὲ κατεργάριζή βάση, φέρνει ὅμως μιὰ κίνηση, μιὰ ζωὴ καὶ λιγότευει στὸ τέλος τὸν ἀριθμὸ τῶν ἀνέργων. Ἡ βάση της μπορεῖ νὰ στέκεται στὸν ἀέρα, μὰ τρυπάει μὲ τὴ βία τὰ τεῖχη καὶ ἀνοίγει μιὰ κάρπια πόρτα, ὅταν πιά βρέθηκε στὸ ἀδιέξοδο:—Ὁ Χιτλερισμὸς ὀλόκληρος.

Τὸ πολὺ κοινὸ, πὸ παρακολούθησε μὲ ξεσπάσματα καὶ μὲ ξεφωνητὰ χαρᾶς τὸ ἔργο τοῦτο, ἠλεκτρίσθηκε, μέθυσε κι' ἔφυγε μὲ μιὰ θερμὴ αἰσιοδοξία. Κάτι τέτιο θέλει νὰ κάνει ὁ Χίτλερ: νὰ χαρίζει τὸ θέατρο στὸ Γερμανὸ κυρίως θεατῆ καὶ διηγούνται πολλὰ γιὰ τις ὑπηρεσίες πὸ προσφέρει ὁ Χίτλερ στὸ θέατρο γιὰ νὰ τὸ ἔχει ὄργανό του.

Ὁ συγγραφέας, ὁ Βούλπιους αὐτός, εἶναι νέος ἄγνωστος πῶς πρὶν καὶ συγγραφέας ἀλήθεια πρώτης γραμμῆς.

Ἄς μοῦ ἐπιτραπῆ νὰ τὸ πῶ: Δὲν συμπαθῶ καθόλου τὸ Χίτλερ καὶ γενικά καὶ γιὰτὶ ἐκεῖνοι πὸ θὰ ἐπιθυμοῦσαν—οἱ δυὸ τρεῖς τέλος πάντων—νὰ τὸν μιμηθοῦν καὶ στὸν τόπο μας, ἂν εἶναι ἀπαραίτητο νὰ μιμηθοῦμε καὶ στὸ φασισμό τὴν Εὐρώπη, δὲν ἔχουνε νὰ μᾶς ὑψώσουν οὔτε τὸ ἑκατομμυριστὸ ἀπὸ τὰ ἰδανικά πὸ ὑψώνει στὴ Γερμανία τὸ πρῶτοπὸ τους, ἐκτὸς ἀπὸ τὴ μαύρη ἀνελευθερία τους, πὸ δὲν κλείνει χαμιά ζωντάνια, γιὰτὶ ἀπλούστατα τὸ σημερινὸ τὸ καθεστὸς τοῦ Βενιζέλου καὶ τοῦ Τσαλδάρη περιέχει ὅλα τὰ καλύτερα στοιχεῖα πὸ ἔχει τὸ τωρινὸ καθεστὸς στὴν Ἑλλάδα καὶ, ὅπως καὶ νὰ εἶναι, ὁ κοινοβουλευτισμὸς του μόνο μπορεῖ νὰ κρατᾶει τὸ ἔθνος, πρὸς τὸ παρόν, ψηλά.

Μ' αὐτὲς τις ἰδέες, ὅταν ἄρχισε τὸ ἔργο, βαστιόμουνα κι' ἔβλεπα τὰ κομμά του τ' ἀστεῖα κοῦα καὶ θλιβερά. Ἀντιστάθηκε ἀκόμα ἡ διάθεσή μου καὶ ὅταν βγῆκε ὁ Ἀργυροπούλος, μὰ σὲ λίγο ἡ ποίηση τοῦ Βούλπιους καὶ ἡ θεατρικώτατη, δεξιοτεχνία του μὲ παράσυρε καὶ πρὶν τελειώσει ἡ τρίτη πράξη μὲ εἶχε κυριέψει.

Παραδεχόμεστε πὼς τὰ καλά τὰ ἔργα γεννιοῦνται μόνο στὶς ἐποχὲς τῆς ἀκμῆς καὶ τὸ «Βάρδα μπρός» εἶναι ἀλήθεια ἕνα ἔργο μιᾶς ἀκμῆς πὸ ὅμως διακρίνονται στὸ βάθος της πάντα κάτι ψεύτικο, κάτι σαπισμένο· εἶναι ἀκμὴ πὸ πάει νὰ γίνῃ ἀληθινὰ σπουδαία, μὰ πὸ τῆς τὸ ἀπαγορεύει ἡ πραγματικότης καὶ μένει μὲ τὴν αὐταπάτη της. Εἰκονίζει τὸ ἔργο, τὸ Χιτλερισμὸ στὴ σημερινὴ του στιγμῆ, πὸ ἔχει κι' αὐτὸς τις βιασμένες τις ἐπιτυχίες του, ἀλλὰ πὸ δὲν μπορεῖ νὰ μᾶς βεβαιώσει τὶ θὰ εἶναι αὐριο καὶ ἂν ἡ ἐπιφάνεια τῆς γῆς θὰ κρατᾶει τὸ βάρος του γιὰ πολὺν καιρό...

Ὁ θίασος τὸ ἔπαιξε τὸ ἔργο πάρα πολὺ καλά καὶ ἰκανοποιητικά.